

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De Commodato, Caput VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

3. An ex deposito possit Depositarius sibi compensare id, quod ipsi à Domino rei depositæ, debetur. Ibidem. *a*

4. Ex qua culpa teneatur Depositarius, ad reddendum depositum, si pereat. Ibidem. *b*

5. An, si rem depositam Depositarius mittat ad deponentem per hominem, (ut credebatur) fidelem, & hic illam non afferat, an, inquam, ad aliquid æquivalens obligetur Depositarius? colligi potest ex ibidem di&is. *c*

6. An Depositarius in pari periculo suæ rei, & rei depositæ, obligetur rem alienam præferre suæ? Dixi ibid. *d*

7. An Deponens res suas apud aliquem, qui sit aliorum Debitor, præferatur aliis Creditoribus depositarii? videri poterit apud Lessium, & aliosque.

8. An Depositarius uti re Deposita possit, & an cum illa lucrari? dixi in libris *f* Decalogi.

CAPUT VI.

De Commodato.

1. Commodatum est contractus, quoad solum usum pro aliquo tempore res alicui gratis conceditur.

2. Dicitur Primò, (Contractus) quia in Commodato requiritur consensus Commodatarii, & Commodantis, in quo convenit cum aliis similibus contractibus.

3. Dicitur Secundo, (Quoad solum usum) in quo differt à mutuo, per quod transfertur dominium rei mutuatae in Mutuatarium: nam in Commodato solum transfertur usus, non dominium, immò neque possessio naturalis; nam Commodans pergit, etiam naturaliter, possidere per Commodatarium, quasi per suum Ministrum. Semper autem intellige, usum illum, quem concedit Commodans, ut notavit Sà. *g* Unde peccaret contra Justitiam, qui rem commodatam in unum usum, usurparet in alium; non peccaret autem, si suum usum alteri commodaret, nam (si aliter non expresserit Commodans, vel ex circumstantiis aliud non colligatur de Domini voluntate) de hoc Commodatarius disponens, disponit de suo; propter eandem enim rationem Conductor, Usufructuarius, & similes possunt commodare rem conductam, &c. quamvis Domini non adsit con-

lensus, dummodo pactum aliquod non præcellerit, vel tacitus Domini dissensus non intercurrat. Lege Mol. *h*

4. Per hoc etiam differt Commodatum à puro Deposito, per quod, nec usus, nec dominium transfertur.

5. Denique ex eadem particula Definitionis inferitur. Primò, expensas ordinarias pro conservanda, seu alenda re commodata v. g. equo, domo, servo, pertinere ad Commodatarium, cujus est usus, extraordinarias verò graves, ut sunt expensæ pro curando Equo, vel Servo, & pro reficiendo pariete domus collapsæ, pertinere ad Commodantem. Ratio est, quia ordinariæ cedunt in utilitatem Commodatarii, extraordinariæ verò in utilitatem Commodantis, qui est Dominus.

6. Dicitur est signatè (extraordinarias graves) nam leves pertinent etiam ad Commodatarium, quia valdè rationabile est, ut is, qui alienæ rei usu fruatur, consentiat in ejusmodi modicas expensas,

7. Inferitur Secundo. Si absque culpa Commodatarii pereat res commodata, non ipsi, sed commodanti petere, quia res, quoad proprietatem, commodantis est.

8. Inferitur Tertio. Si commodas rem vitiosam v. g. Dolium vitiosum, hoc est, perforatum, peccare te; cum obligatione restituendi damna, si non admonuisti Commodatarium de vitio, quia decepisti eum, cum, pro usu, obrulisti id, quod usui aptum non erat.

9. Dicitur Tertio (Pro aliquo tempore) in quo differt à Precario, quod, ut mox dicemus, ad nutum illud concedentis, repeti potest. Hinc commodans injustè ageret, subiretque restitutionis obligationem, si ante tempus concessum, rem commodatam, cum interesse Commodatarii, repeteret: Tempus autem hoc, vel expressè præfinitur, ut, *Commodo tibi librum ad annum, ad mensem, ad diem*: vel tacitè, ut *commodo tibi librum, ut illum legas, vel; ut illum rescribas*; tunc enim tacitè præfinitur tempus sufficiens, & quidem ad legendum brevius, ad conscribendum prolixius. Si quis commodaret dolium v. g. ad mustum servandum, tacitè plus temporis præfinitur pro volente illud servare ad usum, quam pro volente illud vendere, postquam ebullit. Ex his disce cætera.

10. Dicitur Quartò, (*Res*) sive regulariter mobilis, sive aliquando, etiam immobilis, commodatur enim etiam domus, officina, prædium, &c.

11. Dicitur Quintò, (*Gratis*) secus esset locatio, quæ pro usu, qui conceditur, exigit stipendium, vel certè esset alius contractus innominatus. *Do, ut des; do, ut facias.*

12. Hæc sunt ferè certa, & communia. Illud aliquantulum controversum: An comodans justè possit repetere rem suã v. g. equum commodatum pro mense, ante finitum mensem, ex eo capite, quòd illo indigeat.

13. Respondeo, cum distinctione. Nam, si indigentiam suam non prævidit, posse, certum est, quia præsumitur, nunquam intentionem commodantis fuisse, usum suæ rei alteri concedere pro tempore, & occasionibus, quibus ipse indigeret. Ita Molina a aliisque.

294. *Less.* 14. At, si prævidit, & adhuc voluit commodare, nequaquam repetere potest, quia in hoc casu comodans cessit Juri suo, donavitque illud absolutè Commodatario pro illo tempore.

15. Si Commodatarius habuisset à Petro equum commodatum, sed, quia tu commodasti illi equum tuum, is non petit illum à Petro, tunc te non posse ante tempus equum tuum repetere, ne in necessitate quidem, etiam non prævisa, docet Bonacina loc. citato, citans Sã, & Silvestrum. Verùm Delugo, Molina, & Lessius locis citatis asserunt, posse, quia nisi animum ad eò liberalem habuisses, quo, vel expressè, vel tacitè aliud intendisses, semper præsumeris, etiam in hoc casu, te non voluisse ita privari tua re, ut in pari necessitate illam repetere nequaquam possis.

7. 16. p. u-
nico n. 1.

Multa de Commodato remissivè.

16. Denique hic agendum esset, Primò, ex qua culpa teneatur Commodatarius, si forte ejus causa res commodata perit. Sed de hoc egimus in libris Decalogi. b

17. Secundò, quid, si res perit ita in manu, & ex culpa Commodatarii, ut eodem modo perisset apud Commodantem? Sed egimus de hoc ibidem. c

18. Tertio, ad quid obligatur Commodatarius, quando est in mora solvendi suo tempore? De hoc universaliter egimus ibidem. d

19. Quarto, an possim compensare, quod

mihî debes, retinendo commodatum? Egimus de hoc ibidem. e

20. Quintò, An, si ad te mittam rem commodatam per hominem fidelem, & hic ad te illam non asserat, an, inquam, obliger, ad mittendum æquivalens? De hoc diximus etiam ibidem. f

21. Sextò, An in periculo æquali debeam rem tuam mihî commodatam præferre rebus meis? De hoc egimus item g ibidem.

CAPUT VII.

De Precario.

Precarium, prout sumitur in Jure Civili, est Contractus, quo quis alteri petenti, seu precantî concedit aliquod utendum, sive illud sit mobile, sive immobile, sive servitius, sive aliud, quodcumque Jus, cum potestate revocandi, quodcumque ipse Dominus voluerit. Differt ergo à Commodato, quia pro hoc, sive expressè, sive tacitè præfinitur tempus utendi at Precarium ex natura sua hoc habet, ut sit quocumque tempore revocabile. Ita ex legibus Juris communis habent passim Doctores. h

2. Dixi (*In Jure Civili*) nam in Jure Canonico agitur de Precario in toto titulo de Precariis, quæ significat concessionem aliqui boni ecclesiastici pro tota vita alicujus, vel ad certum tempus, intra quod renovari ea solet de quinquennio in quinquennium, ne Jus Ecclesiæ in oblivionem abeat. De hac autem nobis nunc sermo non est.

3. Jam verò de nostro Precario duo satis erit pro instituto, quod nos suscepimus, adnotare. Primò, in Precario adhuc debere concedi aliquantulum temporis, judicio prudentis, definiendum, quo alter utatur re concessa, quia secus præsumeretur fraus, & dolus, dum ex una parte concederetur usufructus, & ex alia statim tolleretur.

4. Secundò. Quando nam finit Precarium? Certè finit, quodcumque concedens petierit, ut modo diximus. Sed difficultas urget, quando, antequam petat, moriatur ipse Concedens, vel is, cui Precarium concessum est. Circa quam difficultatem.

5. Ajo Primò, morte ejus, cui Precarium concessum est, ipsum Precarium finire: quare ad hæredes recipientis non transit. Precario v. g. mihî concessisti, posse per tuum prædium